

СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Official newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES.	
One year	\$10.00
Six months	\$5.25
Three months	\$2.75

На рік \$10.00
На шість місяців \$5.25
На три місяці \$2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАГРОЗА НОВОЇ КРИЗИ

Заледве минуло кілька днів після того, як останній ізраїльський військовий підрозділ покинув територію і як у вразливому обширі Суецького каналу створено деякі перспективи замирення, — зарисувалась можливість нової кризи, наслідки якої в теперішніх обставинах ніхто не може передбачити. Нова загроза більша, ніж це могло б здаватися, бо в теперішній напруженій ситуації кожна навіть припущення іскра може викликати світову війну пожежою.

Спричинником нової загрози є цим разом виключно єгипетський президент Насер, поступування якого становить небезпечний виклик і для Ізраїлю, і для Об'єднаних Націй, і для 3'єднаних Держав Америки, які вкладали багато зусиль, щоб згасити пожежу війни, яка в тому обширі вже була розпалена, і довести до такого стану, що створював би можливість замирення.

Ситуація коротко така: Рішуче становище Америки та їх дипломатія на терені Об'єднаних Націй і поза ними спричинились до того, що під натиском Об'єднаних Націй Англія, Франція й Ізраїль не тільки припинили свою війну проти Єгипту, але і в більшості зреклись того, що було їм цілком. Зважаючи на те, що ця воєнна виправда, хоч і загально засуджена, все ж таки мала свої причини і в нерозважливості, — у теперішній міжнародній ситуації — політиці Єгипту, в результаті попередньої кризи не можна було не подати про відповідні гарантії, щоб вона не повторилась. Такою гарантією мала бути "міжнародна поліція" ООН в районі Суецького каналу та й в районі найбільшого вогнища єгипетсько-ізраїльської, а з тим і міжнародної кризи, смуги Гази та затоки Акабі.

Треба було багато зусиль і дипломатії, включно із загрозою санкцій, щоб змусити Ізраїль звільнити ті загрози для його району. Ізраїль зробив це, дівшись задоволення, що вони залишаться під наглядом Об'єднаних Націй. Насер на це погодився, заповнивши свою згоду Об'єднаним Націям, і справа була поладована.

Але не надовго. Як тільки ізраїльські війська звільнили Гази, там негайно почалися інспіровані Насером демонстрації проти Об'єднаних Націй і їх поліційних військ, а єгипетський уряд найменував свого губернатора та свою адміністрацію і, рівночасно, повідомив, що в його інтерпретації міжнародних постанов війська ООН мали тільки допомогти евакуації ізраїльських військ, і тепер повинні самі забратися з Гази. На цьому не скінчилося, бо Єгипет відмовився проголосити вимогання Об'єднаним Націям закінчення воєнного стану в Ізраїлем, щоб в такий спосіб дозволити вільну, в рамках міжнародних законів, плавбу ізраїльських кораблів через Суєз і в затоці Акаба. Рівночасно Єгипет відкинув запропонований Американо, Британією і Францією план, щоб оплати за переїзд Суецьким каналом колективували Об'єднані Нації, Міжнародний Банк або якась інша безстороння інституція, віддаючи половину оплати Єгиптові, а другу половину задержуючи аж до остаточного вирішення спору за Суєз.

Поминаючи суто принципові права Єгипту на його територію, в теперішній міжнародній ситуації поведінка Насера, його нехтування перебраними зобов'язаннями та його ризикований виклик не тільки для Ізраїлю, але й для Об'єднаних Націй, зокрема, для Америки, яка врятувала його від есентуальної воєнної катастрофи, навряд чи можуть викликати не то апатити, але й будь-яку симпатію навіть у найбільш прихильно наставлених до єгипетських національних аспірацій колах.

Очевидно, що Насер, захоплений миролюбністю Америки і Об'єднаних Націй, міг і сам "пробувати щастя" в теперішній своїй викликом. Проте, знаючи, яку нікчемну роль підбурювача та зловживача найкращими місцевими національними аспіраціями грав на тому терені головний міжнародний ворогохобик і агресор Совєтський Союз, в дипломатичних колах висловлюється переконання, що і в цьому останньому випадку не обійшлося без більшовицьких порад та інтриг, які в персональних амбіціях Насера знаходять дуже податливий ґрунт.

Нова загроза кризи над Суєзом, як згадано, криє в собі всі небезпечні теперішньої критичної доби. Бо може в кожній хвилині спровокувати і викресити ту іскру, що може спричинити експлозію, далеко більшу і грізнішу від тієї, яку тільки що придалено. Не диво, що світова опінія з такою великою увагою і тривогою слідкує за розвитком цих подій, звертаючись до Об'єднаних Націй з недовірливою вимогою: якити всіх заходів, щоб припинити цей розвиток, поки це не запізно.

ЗМІНИ В ДИПЛОМАТІЇ

Затримавши в уряді у своїй другій каденції керівників всіх найважливіших ресортів державної адміністрації, президент Айзенгавер перелів і в американській закордонно-політичній респрезентації. Державний департамент є теж єдиним центральним ресортом, в якому зайшли важливі персональні зміни. Його, що дотісь це не випадково, а мусить мати поважні причини. Сам Президент не пояснив їх і тому й міркування на цю тему американських журналістів, навіть найбільш ознайомлених з Вашингтонськими кулісами, як Джеймс Рестоу, Дейвід Лоренс і ін., обертаються у сфері здогадів.

У персональному питанні закордонно-політичної служби зобов'язують в усіх країнах дві — на перший погляд взаємозаперечні — засади: 1) виховувати дипломатів з глибоким та основним знанням проблем даної чужої країни і 2) робити "вимину" дипломатів, перекидаючи їх з одного місця на інше, щоб поширювати їхній овід і мати більше число фактивних, ознайомлених з цілістю міжнародних справ. Очевидно, що звичайно залишають на закордонній стійці репрезентанта, який мав успіхи, і використовують наявність країнознавця кандидата на становище, що має велике значення у політиці країни. Коли йде про Америку, то тут заходять ще два моменти, мало відомі, або майже не відомі в підході європейських країн до закордонно-політичної служби: коли в Європі прийнято майже за закон, що закордонно-політичну службу повинні виконувати професійні дипломати, отже незалежні від змін уряду, то в 3'єднаних Державах завжди ще існує ривалізація між "політичними" та "бюрократичними" дипломатами. До того ж, на закордонно-політичному відтинку відбивається традиційна американська система — о б е д ж у в а н н я найвідповідальніших становищ державної адміністрації людьми з партії, з якої вибрано президента країни.

Очевидно, що при виборі кандидата на амбасадорське становище за кордоном береться в першу чергу під увагу його персональні кваліфікації. І тому американська преса не кастює з добротой новопризначеного амбасадора до Бельгії, Дж. Кліффорда Фолджера, хоч він, як колишній голова Республіканського Комітету, належить власне до таких "партійно-політичних" репрезентантів. Те саме стосується нового амбасадора в Парижі, Емюрі Гавтона, одного з фінансово-промислових "асів", який — як зазначають газети — поважною квотою повинен републіканську касу в минулих виборах. Також новий амбасадор в Англії, Джан Гей Вітні, мультимільйонер і особистий приятель Айзенгавера, активно підтримував Республіканську партію в обох останніх президентських виборах. У ділових аналізах становища амбасадора ЗДА в Парижі й

АМЕРИКАНСЬКА КОМПАРТІЯ... ЧЕНАС НА ТРАМВАЙ

Американські комуністи, відбудувати в дніх 9-12 лютого ц. р. свою крайову конвенцію, зробили все можливе, щоб законспірувати хід цієї конвенції та її справжнє обличчя і щоб представити комуністичну партію ЗДА в американській пресі з допомогою своїх комунікатів і повідомлень так, як це їм було потрібно, значить, як партію, що йде своїм окремих шляхом, цілком незалежно від Москви. Як дуже вони маскувалися, свідчить хоч би такий факт, що, не допустивши бундисту з огляду на особисту безпеку своїх делегатів представників американської преси на конвенцію, аранжери конвенції відмовились водночас заінвестувати голосники на коридорах, чого домагались американські журналісти, щоб могли хоч слухати, що говориться, то з вирішенням на конвенції. Характеристичний також факт, що, не допустивши представників американської преси на конвенцію, де нібито вирішувалось зміну основних напрямків політики комуністичної партії ЗДА, зокрема її "унезалежнення" від Москви, аранжери конвенції дозволили в той же час стежити за ходом нарад представникам московського ТАСС'у і кореспондентам "братніх" комуністичних органів.

Відбувши за аранжовану конвенцію, американські комуністи ужили ще один захід, щоб замаскувати справжній характер і цілі американської компартії ЗДА, як знаряддя московського комуністичного імперіалізму. мол., а заступником підсекретаря в економічних справах у тому департаменті став Даглас Діллон. В американських газетах уперто втримується вістка, що спеціальним дорадником Президента у закордонно-політичних справах має стати його особистий приятель, колишній амбасадор у Москві й колишній шеф Американської Розвідної Агенції, що його більшість вважають за "ворога ц. р.", генерал Бедел Сміт. Американська преса надає великого значення цим генеральним змінам на закордонно-політичних позиціях ЗДА у зв'язку з новою активністю американської політики в широкому світі. Звертають увагу, що не внутрішні, а саме закордонні справи призначили Президента перевертати свій відношення в Томасвілі у Джорджії і тепер не дозволяють йому вийти в лавандийний клімат, щоб побути затишної перестудії. Закордонно-політичні справи спонукали віце-президента Р. Ніксона вийти до Африки, а державного секретаря Доллеса до Австралії. А в цьогомісячному календарі є зустріч з англійським прем'єром Мекмільленом на Бермудіях і прийняття німецького канцлера Конрада Аденауера у Вашингтоні. Ледве зникають одні хмари з міжнародного огиу — з'являються інші. Не дивлячись, що закордонна політика домінує у Вашингтоні.

Найбільш сенсаційною, здавалось б, є точка третя 7-ї статті конституції, в якій стверджується, що партія викладається із своїх рядів страйкованих, пр о в о з а к о р о в а н и х, заанжованих у шпигунство, та інформаторів, значить донощиків. Але, подібно в такому оформленні цю сенсаційну заповідь, автори не визначили, кого вони розуміють під шпигунами: тих, що займаються шпигунською роботою на користь Совєтів, чи може тих "шпигунів", що за даним їм від урядової влади дорученням стежать за розкладованою і підірваною роботою комуністичної партії. Зіставлення цих "шпигунів", що їх мають викидати з компартії, з інформаторами, доказувало б радше, що мова йде не про совєтських шпигунів, але про тих американців, які стежать за діяльністю компартії. Для "осолодження" цієї точки конституції зміст дотичного параграфу, що з партії викладати усіх тих, що "братні" мулять участь в діяльності якоїсь групи чи партії, яка конспірує або діє для підірвування політики або її повалення тієї чи іншої інституції аме-

Мирошлав Прокоп

СУЧАСНІ УКРАЇНСЬКО-НІМЕЦЬКІ ВЗАЄМИНИ

(З приводу доповіді д-ра Л. О. Ортинського в ОПБВУ в Нью-Йорку)

Про українсько-німецькі взаємини написано свого часу дуже багато у нас і в чужому світі. Довкола цієї проблеми нагромадилося чимало уявлень, ілюзій, перекручень, а то й свідомої дезінформації. Колісся, довгими роками плелися серед українців неоправдані сподівання на Німеччину, як на згодного автоматичного гаранта української державної незалежності. З другого боку, в той самий час наші воєни, що вважали себе загрожені динамікою модерного українського визвольного руху, робили дуже багато для того, щоб компрометувати цей рух, як ніби то німецьку інтригу.

Друга світова війна, її перебіг і результати покладали у великій мірі край таким ілюзіям і дезінформаціям. Розгромлена Німеччина не мала ніяких даних для того, щоб вести будь-яку українську політику, а українці мусили погодитися з тим, що німці зовсім не є самовідданими приятелями "с а м о с т і й н о с т і українського народу". На такому тлі з'явився у нас, однак, тенденція взагалі списувати німців з рахунку і перестати вважати їх гідними уваги політичним чинником в сучасному світі. Наші очі і зовнішньополітичні сподівання ми спрямували в іншу сторону.

Але останні повосні роки показали, що в Європі не тільки існує "далі німецька проблема, але що з кожним днем зростає, також відроджена німецька держава, і що держава ця стає шораз серйознішим фактором європейської політики. Хто має сьогодні сумнів в тому, що майбутня Німеччина матиме своє слово у відношенні до Східної Європи, а в тому числі й до України? В таких умовах зовсім не може бути байдужим для нас те, що думають про схід Європи і про Україну німці, які політичні течії і тенденції в цих питаннях планують сьогодні в керівних німецьких політичних, наукових, культурних і загальних громадських колах Німеччини. Тому дуже на часі приглянутися ближче до дійсності ситуації і по-новому підійти до цієї проблеми.

Д-р Ортинський, про доповідь якого вже повідомлено в "Свободі", поставив справу у властиву площину, коли в підході до самої теми прийняв дві основні передумови: 1) розрахунок українців між двома світовими війнами на те, що Німеччина підтримуватиме українську визвольну боротьбу за незалежність, впливала в більшості не в об'єктивній оцінці тодішньої Німеччини, чи то з німецьких зобов'язань або тільки заль, але радше з невірних уявлень самих українців, чи деяких українських політичних кол, 2) нам потрібний новий підхід до вивчення українсько-німецьких взаємин, а найважливішим його елементом є саме пізнання відношення німецького фактора на європейському континенті та його можливих східних плів і аспірацій.

Доповідач дав наповнену фактами картину сучасної Німеччини та передвісників її можливої східної політики. Правда, політика ця буде у великій мірі погоджувана зі східною-члентікою ЗДА, але вона водночас не позбавлена питомих і традиційних німецьких елементів. Ось найважливіші з них, в з'ясуванні доповідця:

1) Досі існує виплеканий колісний комплекс русофільства, головними експонатами якого залишилися перед- і післявоєнні німці та залишки колишньої родової аристократії, а також індустріально-фінансові магнати, що у колаборації з російською імперією сподівалося для себе широкі торговельні перспективи. Ідеологічну базу для такого курсу творять спігоні колишньої берлінської школи проф. Геца, для якого на сході Європи існувала тільки Росія. Вплив поглядів Геца досі сидить в німецьких університетах, в наукових інститутах, у пресі і в радіо.

2) Досі існує виплеканий колісний комплекс русофільства, головними експонатами якого залишилися перед- і післявоєнні німці та залишки колишньої родової аристократії, а також індустріально-фінансові магнати, що у колаборації з російською імперією сподівалося для себе широкі торговельні перспективи. Ідеологічну базу для такого курсу творять спігоні колишньої берлінської школи проф. Геца, для якого на сході Європи існувала тільки Росія. Вплив поглядів Геца досі сидить в німецьких університетах, в наукових інститутах, у пресі і в радіо.

3) Досі існує виплеканий колісний комплекс русофільства, головними експонатами якого залишилися перед- і післявоєнні німці та залишки колишньої родової аристократії, а також індустріально-фінансові магнати, що у колаборації з російською імперією сподівалося для себе широкі торговельні перспективи. Ідеологічну базу для такого курсу творять спігоні колишньої берлінської школи проф. Геца, для якого на сході Європи існувала тільки Росія. Вплив поглядів Геца досі сидить в німецьких університетах, в наукових інститутах, у пресі і в радіо.

4) Досі існує виплеканий колісний комплекс русофільства, головними експонатами якого залишилися перед- і післявоєнні німці та залишки колишньої родової аристократії, а також індустріально-фінансові магнати, що у колаборації з російською імперією сподівалося для себе широкі торговельні перспективи. Ідеологічну базу для такого курсу творять спігоні колишньої берлінської школи проф. Геца, для якого на сході Європи існувала тільки Росія. Вплив поглядів Геца досі сидить в німецьких університетах, в наукових інститутах, у пресі і в радіо.

5) Досі існує виплеканий колісний комплекс русофільства, головними експонатами якого залишилися перед- і післявоєнні німці та залишки колишньої родової аристократії, а також індустріально-фінансові магнати, що у колаборації з російською імперією сподівалося для себе широкі торговельні перспективи. Ідеологічну базу для такого курсу творять спігоні колишньої берлінської школи проф. Геца, для якого на сході Європи існувала тільки Росія. Вплив поглядів Геца досі сидить в німецьких університетах, в наукових інститутах, у пресі і в радіо.

6) Досі існує виплеканий колісний комплекс русофільства, головними експонатами якого залишилися перед- і післявоєнні німці та залишки колишньої родової аристократії, а також індустріально-фінансові магнати, що у колаборації з російською імперією сподівалося для себе широкі торговельні перспективи. Ідеологічну базу для такого курсу творять спігоні колишньої берлінської школи проф. Геца, для якого на сході Європи існувала тільки Росія. Вплив поглядів Геца досі сидить в німецьких університетах, в наукових інститутах, у пресі і в радіо.

7) Досі існує виплеканий колісний комплекс русофільства, головними експонатами якого залишилися перед- і післявоєнні німці та залишки колишньої родової аристократії, а також індустріально-фінансові магнати, що у колаборації з російською імперією сподівалося для себе широкі торговельні перспективи. Ідеологічну базу для такого курсу творять спігоні колишньої берлінської школи проф. Геца, для якого на сході Європи існувала тільки Росія. Вплив поглядів Геца досі сидить в німецьких університетах, в наукових інститутах, у пресі і в радіо.

8) Досі існує виплеканий колісний комплекс русофільства, головними експонатами якого залишилися перед- і післявоєнні німці та залишки колишньої родової аристократії, а також індустріально-фінансові магнати, що у колаборації з російською імперією сподівалося для себе широкі торговельні перспективи. Ідеологічну базу для такого курсу творять спігоні колишньої берлінської школи проф. Геца, для якого на сході Європи існувала тільки Росія. Вплив поглядів Геца досі сидить в німецьких університетах, в наукових інститутах, у пресі і в радіо.

9) Досі існує виплеканий колісний комплекс русофільства, головними експонатами якого залишилися перед- і післявоєнні німці та залишки колишньої родової аристократії, а також індустріально-фінансові магнати, що у колаборації з російською імперією сподівалося для себе широкі торговельні перспективи. Ідеологічну базу для такого курсу творять спігоні колишньої берлінської школи проф. Геца, для якого на сході Європи існувала тільки Росія. Вплив поглядів Геца досі сидить в німецьких університетах, в наукових інститутах, у пресі і в радіо.

10) Досі існує виплеканий колісний комплекс русофільства, головними експонатами якого залишилися перед- і післявоєнні німці та залишки колишньої родової аристократії, а також індустріально-фінансові магнати, що у колаборації з російською імперією сподівалося для себе широкі торговельні перспективи. Ідеологічну базу для такого курсу творять спігоні колишньої берлінської школи проф. Геца, для якого на сході Європи існувала тільки Росія. Вплив поглядів Геца досі сидить в німецьких університетах, в наукових інститутах, у пресі і в радіо.

11) Досі існує виплеканий колісний комплекс русофільства, головними експонатами якого залишилися перед- і післявоєнні німці та залишки колишньої родової аристократії, а також індустріально-фінансові магнати, що у колаборації з російською імперією сподівалося для себе широкі торговельні перспективи. Ідеологічну базу для такого курсу творять спігоні колишньої берлінської школи проф. Геца, для якого на сході Європи існувала тільки Росія. Вплив поглядів Геца досі сидить в німецьких університетах, в наукових інститутах, у пресі і в радіо.

12) Досі існує виплеканий колісний комплекс русофільства, головними експонатами якого залишилися перед- і післявоєнні німці та залишки колишньої родової аристократії, а також індустріально-фінансові магнати, що у колаборації з російською імперією сподівалося для себе широкі торговельні перспективи. Ідеологічну базу для такого курсу творять спігоні колишньої берлінської школи проф. Геца, для якого на сході Європи існувала тільки Росія. Вплив поглядів Геца досі сидить в німецьких університетах, в наукових інститутах, у пресі і в радіо.

13) Досі існує виплеканий колісний комплекс русофільства, головними експонатами якого залишилися перед- і післявоєнні німці та залишки колишньої родової аристократії, а також індустріально-фінансові магнати, що у колаборації з російською імперією сподівалося для себе широкі торговельні перспективи. Ідеологічну базу для такого курсу творять спігоні колишньої берлінської школи проф. Геца, для якого на сході Європи існувала тільки Росія. Вплив поглядів Геца досі сидить в німецьких університетах, в наукових інститутах, у пресі і в радіо.

14) Досі існує виплеканий колісний комплекс русофільства, головними експонатами якого залишилися перед- і післявоєнні німці та залишки колишньої родової аристократії, а також індустріально-фінансові магнати, що у колаборації з російською імперією сподівалося для себе широкі торговельні перспективи. Ідеологічну базу для такого курсу творять спігоні колишньої берлінської школи проф. Геца, для якого на сході Європи існувала тільки Росія. Вплив поглядів Геца досі сидить в німецьких університетах, в наукових інститутах, у пресі і в радіо.

15) Досі існує виплеканий колісний комплекс русофільства, головними експонатами якого залишилися перед- і післявоєнні німці та залишки колишньої родової аристократії, а також індустріально-фінансові магнати, що у колаборації з російською імперією сподівалося для себе широкі торговельні перспективи. Ідеологічну базу для такого курсу творять спігоні колишньої берлінської школи проф. Геца, для якого на сході Європи існувала тільки Росія. Вплив поглядів Геца досі сидить в німецьких університетах, в наукових інститутах, у пресі і в радіо.

16) Досі існує виплеканий колісний комплекс русофільства, головними експонатами якого залишилися перед- і післявоєнні німці та залишки колишньої родової аристократії, а також індустріально-фінансові магнати, що у колаборації з російською імперією сподівалося для себе широкі торговельні перспективи. Ідеологічну базу для такого курсу творять спігоні колишньої берлінської школи проф. Геца, для якого на сході Європи існувала тільки Росія. Вплив поглядів Геца досі сидить в німецьких університетах, в наукових інститутах, у пресі і в радіо.

17) Досі існує виплеканий колісний комплекс русофільства, головними експонатами якого залишилися перед- і післявоєнні німці та залишки колишньої родової аристократії, а також індустріально-фінансові магнати, що у колаборації з російською імперією сподівалося для себе широкі торговельні перспективи. Ідеологічну базу для такого курсу творять спігоні колишньої берлінської школи проф. Геца, для якого на сході Європи існувала тільки Росія. Вплив поглядів Геца досі сидить в німецьких університетах, в наукових інститутах, у пресі і в радіо.

18) Досі існує виплеканий колісний комплекс русофільства, головними експонатами якого залишилися перед- і післявоєнні німці та залишки колишньої родової аристократії, а також індустріально-фінансові магнати, що у колаборації з російською імперією сподівалося для себе широкі торговельні перспективи. Ідеологічну базу для такого курсу творять спігоні колишньої берлінської школи проф. Геца, для якого на сході Європи існувала тільки Росія. Вплив поглядів Геца досі сидить в німецьких університетах, в наукових інститутах, у пресі і в радіо.

19) Досі існує виплеканий колісний комплекс русофільства, головними експонатами якого залишилися перед- і післявоєнні німці та залишки колишньої родової аристократії, а також індустріально-фінансові магнати, що у колаборації з російською імперією сподівалося для себе широкі торговельні перспективи. Ідеологічну базу для такого курсу творять спігоні колишньої берлінської школи проф. Геца, для якого на сході Європи існувала тільки Росія. Вплив поглядів Геца досі сидить в німецьких університетах, в наукових інститутах, у пресі і в радіо.

Михайло Кушнір

ОДНА ТЕМА — ДВІ НОВЕЛИ — ДВА КОХАННЯ

(2)

Пригрозив, як розгортає свою новелу Стронг, назвавши її влучно: "Квартет на два голоси":

В безмірній, маніє космічній пустоті Лондону блукають двох молодих людей, він і вона. Обом марять про велике кохання, але їхні серця надто малі, і все починається тривіальним романом та домашніми сварками. Зразу вони думають, що зможуть захватити від отей знайомих та родних і затаїти своє "гірше кохання" від світу, створивши ідеальний дім, до якого люди не мають доступу. Але дійсність сувильна від мрій; вимріяна товарищина перетворилася в натуральну саміцю, а надхнений поет — у мізерного коханця, перетвореного браком грошей і катаром. Перший вітася від черстої атмосфери чоло-

вік, щоб у тиші кабінету писати листи до "Ленори", сувильної незнайомки, з якою колись переписувався за посередництвом матримоніальної агенції. І так, пишуть вони одне до одного подум'яні листи з двох сусідніх кімнат, не знаючи, хто є виставним адресатом.

Аж одного ранку грим з ясного неба: пошта приносить рівночасно два листи в ідентичних конвертах агенції. Перша догадується правди дівчина:

Вініс, це ти? Цей листарський коханець, що дивився від нестерпності, щоб вихотити мене в обійми? Ха-ха-ха!

Цей сміх доводить його до шалю:

— Ти, Ленора? Невинна, недовідчена дівчина, що не вагається назвати слово

"кохання"? Ха-ха-ха!

Виникає бурхлива сцена, після якої вони повинні розійтися, але сила призначення і страх перед пустотою ще сильніший тепер, коли розвіялася ілюзія роману, що жде тут за порогом. І вони залишаються, щоб щоденно грізяться, як собачи, невідбійно виривається з зачарованого кола, у яке вилучила їх інтер'єрна жадаба переживань за велику ціну. Автор показує тут у геніальному скороченні всю бідищу сучасності, банкрутство життя "утилістів", де все вільно, де немає жадних пут та гальм, але де саме їх брэк створює таку безмежну нудоту, що люди мусять ранили себе до крові, щоб взагалі відчувати своє існування.

Жильберт Кіт Черстон бачить світ зовсім іншим. З поглядом мудреця, — який стежкою католицького дійсності, але який рівночасно нічого не втратив з дитячої свіжості здивування, — назвав своє оповідання з характеристичною покорою: "Де не слас розум".

Акція розгортається в Ам-

риці. Мабуть, вимаганий зміст видався великому мистецтву надто простим, щоб можна було вбачити його в рамках англійських відносин. Натомість Америка, якої найвищим ідеалізм і свіжістю реагування Черстон глибоко захоплювався (в такій же мірі, як ненавидів англійську культуру стриманість), була доволу сценною для незвичайної історії. В тій Америці все може трапитися!

Своє оповідання починає Черстон ноткою знаменитої сатири на великий капіталізм. В одному американському містечку група бізнесменів сидить за обідом. Розмова, звичайно про інтереси, оповита гіпокрізією кожний з мільйонерів вчас, що прагне не особистого збагачення, а добра для всього людства... Чергуються промови. Врешті з'являється заборони слово найбагатшу людину околиці. Джан Крейк встает з пошуним обличчям і каже:

— Дякujemy, ми прийшли сюди, щоб один одного обобривувати, і я теж почав від найбільшої брехні, називаючи вас джентльменами. Ошукуюмо один одного в ін-

тересах, але не розумію, чому маємо те саме робити під час обіду. Кожний знає, що йде про зиск, а не про ідеали. Хто турбується ідеалами? Я — ні!

Після цього інциденту Крейк одержав багато листів, в більшості яких висловлювалось моральне обурення з приводу його виступу і доручувалося йому "дещо спритувальну", як антидоту на цинізм. Але один лист був відмінний: признавав йому рацію!

— Що? Треба зробити, щоб люди перестали одне одного обобривувати... Сьогодні віддає означє тільки готовість ризикувати чужим добром...

